

MOZART ȘI OPERELE SALE

(SINTEZĂ)

Dr. Trip Gheorghe, medic cardiolog-internist

Marele și genialul compozitor austriac a fost deosebit de prolific privind multitudinea creațiilor sale 750 la număr în scurta sa viață.

Se remarcă aici, circa 41 simfonii printre care cele mai cunoscute se pot menționa: Simfonia 35 (Haffner), Simfonia 36 (Linz), Simfonia 38 (Pragneza) culminând cu trilogia simfonică formată din simfoniile 39, 40, 41 (Jupiter). Apoi 31 serenade, suficient să amintesc aici prea bine cunoscuta „Mica serenadă nocturnă” (Eine Kleine Nachtmusik). Nu se pot trece cu vederea cele 7 concerte pentru vioară și orchestră. Din totalul celor 25 concerte pentru pian și orchestră merită să ne oprim la câteva din ele.

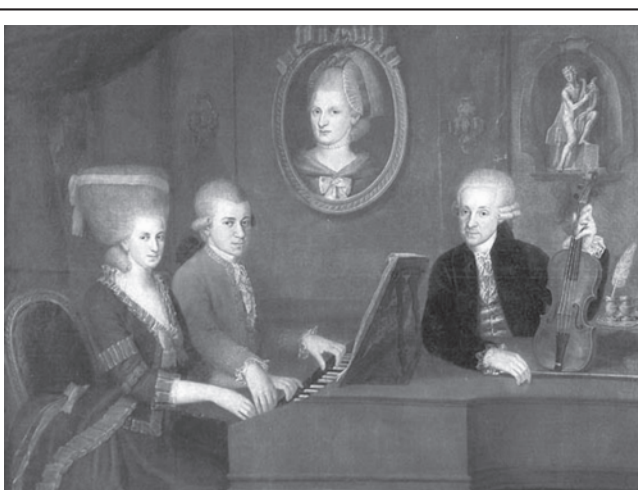
- ↳ Concertul pentru pian și orchestră nr. 1 în Re major KV 175 deosebit de apreciat
- ↳ Concertul pentru pian și orchestră nr. 23 în La major KV 488 de asemeni foarte plăcut
- ↳ Concertul pentru pian și orchestră nr. 27 în Si bemol major KV 595 de un tragicism sfâșietor
- ↳ Concertul pentru pian și orchestră în Do minor KV 491 extrem de dramatic
- ↳ Concertul pentru pian și orchestră în Re major KV 537 „Al încoronării”
- ↳ Concertul pentru pian și orchestră în Re minor KV 477 mult lăudat de Beethoven

La acestea se mai adaugă:

- ↳ 2 concerte pentru flaut și orchestră
- ↳ 4 concerte pentru corn și orchestră
- ↳ 2 concerte pentru fagot și orchestră
- ↳ 3 concerte, unul pentru oboi, clarinet și violoncel plus orchestră
- ↳ 1 simfonie concertantă pentru oboi, clarinet, fagot, corn + orchestră
- ↳ 1 simfonie concertantă pentru vioară, violă și orchestră



Wolfgang Amadeus Mozart
Pictură de Barbara Krafft



*Mozart împreună cu sora sa Maria Anna și tatăl Leopold,
pe perete un portret al mamei, Anna Maria*
Tablou de Johann Nepomuk della Croce, 1780

17 sonete pentru pian dintre care cele mai importante fiind:

- Sonata pentru pian în Do major KV 279 scrisă cu ocazia despărțirii scandalose de arhiepiscopul de Salzburg, Hyerminus Colloredo
- Sonata pentru pian în Do major KV 309, o sonată amoroasă dedicată lui Rose Cabanich
- Sonata pentru pian în La minor KV 310 deosebit de tragică
- Sonata pentru pian în Re major KV 311
- De menționat că ultimele 3 sonate au fost compuse în preția plecării sale la Paris.
- Sonata pentru pian în Do minor KV 457 este considerată cea mai frumoasă, tragică și zguduitoare, ea prevestind în scurt timp apariția sonatei „Appasionata” a lui Beethoven
- Fantezia pentru pian în Do minor KV 475, va influența, în mod covârșitor crearea sonatei „Lunii” a lui Beethoven

40 sonate pentru pian și vioară

- 6 sonate romantice
- 6 sonate mahaimaze printre care KV 304 când mama lui decedează la Paris într-un mic hotel al unui han periferic de TBC pulmonar
- 6 sonate vieneză
- sonatele în La major KV 402 cât și cea în Do major KV 403 au fost dedicate soției sale Konstanze
- 6 cvartete pentru coarde dedicate lui J. Haydn
- 3 cvartete pentru coarde denumite și „prusiene”
- 7 cvintete pentru coarde
 - cvintetul de coarde nr. 5 (2 vioare + 2 viole + violoncel) în Sol minor KV 516 scris cu ocazia morții părintelui său Leopold
- 1 cvintet pentru pian + suflători (clarinet, oboi, corn, fagot) în Mi bemol major KV 452 este considerat o capodoperă universală unică în felul său
- 1 cvintet pentru clarinet + 2 viori + violoncel în La major KV 581 este la fel de mult apreciat

Maestrul a mai compus divertismente, marșuri funebre, triouri etc. La loc de mare cinste figurează uverturile simfonice la un total de 22 opere, printre care amintesc:

- La finta semplice (Maiva prefăcută)
- Bastien et Bastienne
- Mitridate (după piesa lui Racine)
- Così fan tutte
- Răpirea din Serai
- Nunta lui Figaro
- Don Juan
- Flautul fermecat (ultima și cea mai grandioasă operă terminată cu 3 luni înaintea morții)

Ultima lucrare *Recviemul* KV 626, a fost schițată la sfârșitul lui august 1791 cu 2 luni înainte de moarte. Marele compozitor a lucrat la el până în chiar clipa morții, terminând partea a VII-a (Lacrimosa).

Recviemul are 12 părți. Primele 7 le-a compus însuși Mozart, dar ultimele 5 au fost terminate de prietenul său compozitorul Süßmayer care a respectat întru-totul schițele indicate de Mozart.

Cele 12 părți au fost construite pe strofele unui text poetic latin datând din sec. XIII și pe 6 texte liturgice, ce fac parte din slujba funerară.

Această capodoperă a fost scrisă pentru 4 voci (sopran, alto, tenor, bas) cor mixt și orchestră cu tot ansamblul său de instrumente înafară de oboi! Iată părțile sale:

- Kyrie Eleison
- DIES IRAE „Ziua mâniei, ziua aceea”
- TUBA MIRUM redă gravitatea solemnă a evenimentului

- REX TREMENDE readuce imaginile groazei și mânia omului în fața morții
- RECIRDARE exprimă pacea și seninătatea în fața morții implacabile
- CONFUTATIS zugrăvește prin mijloacele orchestrale și vocale suferințele celor păcătoși, osândiți la chinurile infernului
- LACRIMOSA este una din cele mai emoționante pagini ale întregii creații mozartiene. Corul scandează aproape în șoaptă cântul său dureros alături de coardele care suspină
- DOMINE YESU CHRISTE afirmând creștinătatea omului
- HOSTIAS – corul fără cei 4 soliști în acompaniamentul cvardelor, clarinetelor și fagoșilor execută un cânt liniștit
- SANCTUS corul scandând de 3 ori „Sanctus”
- BENEDICTUS este un fel de fugă robustă, biruitoare cu care se încheie această parte
- AGNUS DEI corul + orchestra intonează un cântec puternic de reculegere adâncă

Prima audiție a Recviemului a avut loc la Viena în următorul an al morții lui Mozart (1792). Ulterior el a fost executat la Paris la moartea lui Fr. Chopin (1849) datorită faptului că muzicianul ceruse acest lucru înainte de moarte. La noi în țară, în primă audiție a fost executat pe 11 noiembrie 1937 la Ateneul Român sub bagheta marelui dirijor G. Georgescu.

În jurul acestui Recviem s-au scris multe comentarii. În el auzim glasul poetului, filozofului și muzicianului care a fost W. A. Mozart.